

2020 DUBEN

Mimořádné vydání - Tlustec

**Rozhovor se starostou
Referendum
Kamenolom Brniště, a. s.
Pojďme společně plánovat**

Vážení spoluobčané,

v rukou držíte mimořádné číslo Zpravodajství věnované těžbě na Tlustci, jejíž povolení hýbe děním nejen v naší obci již řadu let. V úvodu si můžete přečíst rozhovor, který se starostou vedla novinářka Jana Patková, redaktorka ČT, Hospodářských novin a Libereckého deníku. S možností publikovat své příspěvky v rozsahu 5 tisíc znaků byl kontaktován přípravný výbor referenda a Kamenolom Brniště, a. s. Jejich články najdete na str. 2 a 3. V samém závěru potom nastínění možností a plánů vedení obce, jak využít částku, kterou Kamenolom nabízí mimo zákonné kompenzace. A k tomu, kde by se mohly tyto finance použít,

se může vyjádřit každý z vás.

Obec také připravuje moderovanou besedu se zástupci Kamenolomu, kde se můžete dozvědět další informace, případně pokládat své dotazy. Tato beseda se uskuteční ještě před obecním referendem. Obě akce proběhnou s ohledem na současná mimořádná opatření vlády pro boj s koronavirem. Věříme, že toto vše nám, občanům Brniště, pomůže pochopit, co pro nás těžba bude znamenat.

*Za redakční radu
Kamila Matysová*

- Referendum je plánováno na pátek 15. května 2020 od 8 do 22 hodin.
- Připravuje se moderovaná beseda s majiteli Kamenolomu v KD Brniště.

(O přesném termínu, který není v současné situaci ještě možné stanovit, budou občané včas informováni.)

BRNIŠTĚ ZÍSKÁ ZA TĚŽBU NA TLUSTCI MILIONY – NEBO NIC

Kdy mohli lidé ovlivnit, zda bude na Tlustci obnovena těžba čediče? Jaké důsledky to bude mít pro obec a co z toho budou mít její obyvatelé?

Odpovídá starosta Michal Vinš, starosta Brniště.

Proč jste povolil těžbu na Tlustci, když s tím mnozí obyvatelé nesouhlasí?

Nic takového jsem neudělal a ani nemohl udělat, jako starostovi mi to nepřísluší. Dokonce ani obci to nepřísluší. Na Tlustci se začalo s dobývací činností v sedmdesátých letech a v roce 2004 byla těžba pozastavena nikoliv však řádně ukončena, jelikož nebyla naplněna například povinnost sanace a následné rekultivace dotčeného území. Firma, která tam chce znovu těžit, nyní naplnila všechny zákonné podmínky, aby získala výjimku ministerstva životního prostředí. No a v takovém případě stát ani nemá jinou možnost než výjimku udělit. Obec Brniště tedy těžbě nemůže zabránit?

Těžba na Tlustci je bohužel ve veřejném zájmu, což vyplývá ze strategických dokumentů vlády. Také Liberecký kraj už popáté vydal souhlasné stanovisko. Na základě toho jsem s podporou zastupitelstva odhadl, že se těžit začne. V té situaci jsme se pro obec snažili vyjednat co nejlepší podmínky. Myslím, že se to povedlo.

Jaké jsou ty „nejlepší podmínky“?

Obec Brniště dostane od kamenolomu v průběhu dvaceti pěti let 120 milionů. To myslím není špatné, plus dalších 15 milionů od státu. Mimochodem, tyto peníze měla firma připravené jako kompenzace pro všechny obce, kterých se těžba bude týkat. Velmi tvrdá jednání probíhala už od roku 2013 a podařilo se to dohodnout až nyní. A všechny peníze získá právě Brniště. Ostatní, kteří se k tomu staví negativně, nemají nic. A těžbu stejně neovlivní.

Ty miliony jsou kompenzace za zhoršené životní prostředí?

Ne, to nejsou žádné odpustky! Je to nadstandardní příspěvek firmy na podporu naší obce a jejího rozvoje, příspěvky, o kterých hovoříme jsou ještě nad rámec povinných odvodů do obecní pokladny.

Vliv na životní prostředí se v projektu řeší v rámci procesu EIA. Podmínky jsou velice přísné a bez jejich splnění ministerstvo životního prostředí žádný projekt neschválí. Jen pro zajímavost, těch podmínek bylo 93. V době, kdy proces EIA probíhal, se mohli odpůrci těžby ozvat. Nikdo nic nedělal, neřešil, bylo takzvané ticho po pěšině a navíc podmínky, které si dala obec byly naplněny. Nyní má firma proces EIA úspěšně za sebou a ovlivnit to nelze. Pokud někdo tvrdí, že lze, tak podle mě jenom populisticky sbírá body u voličů.

Lidé se ale například bojí, že těžba nakonec vymaže kopec Tlustec z mapy, že prostě zmizí.

To se nemůže stát, protože je povoleno těžit pouze na třinácti procentech plochy. Na Facebooku a mezi lidmi se bohužel šíří řada fám. Například že bude ohrožena podzemní voda. Nejenom že na to neexistují žádné seriózní studie a výzkumy, je to i selským rozumem nesmysl. Nejnižší bod činnosti v lomu se bude nacházet v nadmořské výšce 420 m n. m., tedy přes sto výškových metrů nad úrovní domů v obci. A voda směrem do kopce prostě neteče...

Nechcete ale přece tvrdit, že práce v lomu nebudou mít vůbec žádné negativní dopady na život v Brništi a okolí?

Samozřejmě, že to má i stinné stránky. Zvýší se objem železniční i nákladní dopravy. Změní se pohled na kopec, i když rozhodně nebude tak osklivý, jako někteří pamatují z poslední těžby. Rád bych ale zdůraznil, že i kdyby byla obec zásadně proti, těžba by pravděpodobně byla zahájena, protože z úrovně obce to ovlivnit nelze. Proto jsme s firmou vyjednávali a kromě finančních kompenzací se nám povedlo prosadit také vybudování obchvatu kolem Luhova. Znamená to, že se obci Luhov vyhne nejen nákladní doprava, ale i veškerá další tranzitní kromě místní, jelikož obchvat nebude mít pouze obslužnou funkci výhradně pro účely kamenolomu, ale bude sloužit i pro ostatní řidiče a firmy. Mimo jiné zástupci obce vyjednali, že tento obchvat bude financován opět kamenolomem, jedná se o částku 25 milionů.

Co konkrétního pak jednotlivým občanům Brniště dohoda s firmou přinese?

Máme zpracovaný strategický rozvojový plán obce, kde mezi nejdůležitější věci patří rekonstrukce školy a přístavba tělocvičny, kanalizace, dobudování chodníků. To všechno se díky dojednané finanční podpoře urychlí a zrealizuje. Umožní nám to také rozšířit podporu jednotlivých spolků – hasičů, fotbalistů nebo třeba střelců. Navíc firma nabídne dobře placené zaměstnání. Mluví se o přibližně čtyřiceti pracovních místech a rozhodně se nejedná jen o obsluhu strojů, budou potřebovat také kancelářské profese a lidi do údržby.

Nemůže se ale nakonec stát, že se těžit začne a Brniště stejně nic nezíská?

Několikaletá jednání může shodit pod stůl nezodpovědný přístup některých občanů, kteří mohou z neznalosti chtít spolupráci s firmou ukončit. Uvědomme si, že obec těžbu nepovoluje, ani se k ní nemusí souhlasně vyjádřit. Jinak řečeno, firma není povinna s obcí vůbec jednat. Nám se ten dialog zatím daří. Na jeho konci může být těžba a nic – nebo těžba, finanční kompenzace, obchvat a další benefity. Jen pro porovnání: máme tu pískovnu, z níž máme jako obec tisíc korun ročně. V případě čedičového lomu můžeme mít desítky milionů.

Ptala se Jana Patková, redaktorka a externí spolupracovnice České televize, Hospodářských novin a Libereckého deníku

REFERENDUM

Na konci roku 2019 vznikl z iniciativy občanů přípravný výbor, jehož cílem bylo vyvolat referendum o postoji občanů obce Brniště k těžbě na kopci Tlustec.

Při zahájení těžby na Tlustci dojde k velkému zásahu do každodenního života obce, k zásahu do rázu přírody, do ochrany přírody i vodních zdrojů. Podle našeho názoru by měli mít všichni občané možnost vyjádřit se v informované volbě během místního referenda. Jde o rozhodnutí ovlivňující nejméně dalších 20 let života v naší obci, ale i v kraji a následky rozhodnutí budou již neměnné.

Sběr podpisů probíhal po dobu jednoho týdne v lednu 2020. Díky podpoře obyvatel obce se podařilo nasbírat 353 podpisů (330 uznávaných). Aktivita přípravného výboru vedla k vyhlášení místního referenda, které se bude konat **15. května 2020**.

O těžbě na Tlustci bylo napsáno již mnoho a každý z nás má právo na svůj názor. Pokud máte o danou problematiku zájem, můžete se přidat do facebookové skupiny pod názvem „Tlustec“. Skupina je určena ke sdílení novinových článků, pořadů, zajímavostí, fotek a dalších příspěvků nejen z řad občanů obce Brniště, ale i široké veřejnosti.

Na závěr by chtěl přípravný výbor touto cestou poděkovat všem za podporu a požádat občany, aby přišli k referendu a vyjádřili svůj názor.

*Za přípravný výbor
Ing. Kateřina Majdiaková Ph.D.*

Kamenolom Brniště, a. s.

NEJLEPŠÍ ČEDIČ U NÁS

Čedič v kopci Tlustec patří mezi nejkvalitnější na celém území České republiky. Jeho využití je proto mnohem širší, než k čemu může být použit čedič z jiných ložisek. Čedič z Tlustce nebude sloužit jenom při stavbě silnic, jako štěrk, jako kamenivo do betonu či na výrobu odolné dlažby. Jeho vysoká kvalita umožňuje jeho hlavní využití jako drážní kamenivo pro výstavbu železnic a železničních koridorů. Přispěje tím k šetrnému využívání přírodních zdrojů.

Šetrná k přírodě je - i když to zní paradoxně - i samotná těžba na Tlustci. V regionu jsou již ostatní ložiska čediče téměř vytěžena, pro kvalitní stavby a infrastrukturu je však tento kámen zapotřebí. Na Tlustci už lom je, a to včetně zázemí v podobě například asfaltové silnice. Pokud by se netěžilo tam, muselo by se dobývání zahájit jinde - se všemi důsledky, které to pro životní prostředí má. Jako velký přínos vidíme minimalizování trhacích prací, jelikož používáme hydraulicko-mechanické rozpojování horniny.

MODERNÍ TĚŽBA KROK ZA KROKEM

ODSTŘEL

Dříve se prováděl komorový odstřel, při kterém byla do skály vyražena štola s komorami a do nich byla uložena trhavina. Odpálením došlo k odstřelu části nebo celé těžební stěny. Jednorázově se tak mohlo uvolnit až 100 tisíc tun kamene. Mohutné výbuchy vyvolávaly značné otřesy a uvolnění velkých bloků znamenalo nejen velkou prašnost, ale také nebezpečí odlétajícího kamene.

V současnosti jsou čerpány zkušenosti ze zahraničí a poprvé v České republice naše společnost použije hydraulicko-mechanické rozpojování hornin, s minimální účastí trhacích prací.

ZPRACOVÁNÍ

Dříve - obří a nepřehlédnutelný drtič kamene spolu s nezakrytým a zároveň tedy hlučným pásovým dopravníkem, který lidé dříve na Tlustci viděli, jsou minulostí. Minulostí se také stává soustava technologické linky bez zkrápění prachu.

V současnosti - z horního do dolního závodu se kámen bude přesouvat zakrytým dopravníkem, ve kterém bude hornina zkrápěna vodou. Hlučnost a prašnost se tím sníží na nutné minimum. Celá technologická linka výroby kameniva bude též zakrytována.

DOPRAVA

Pouhých 10 % přepravy vytěženého čediče se odehraje na silnicích - malá nákladní auta budou rozvážet kámen k místní spotřebě. 90 % vytěženého čediče odjede po železnici. Pro plynulý odbavování společnost Kamenolom Brniště a. s. vlastní více než polovinu seřadiště na nádraží Brniště, které je přímo propojeno s provozovnou lomu.

OCHRANA PŘÍRODY

Dříve - Tlustec je narušen historickou těžbou a na zahlazení následků těžby je třeba značných finančních prostředků, které může poskytnout pouze společnost, jež má rekultivaci přímo zahrnutu v plánu těžby.

V současnosti - lom se bude navracet přírodě už během těžby. Tzv. „plovoucí lom“ je postup, při němž jsou vytěžené části ihned osázeny vhodnými křovinami a stromy. Zároveň bude těžbou skála tvarována do své konečné podoby.

Rovněž se počítá se zachováním vrcholové části kopce, a to ze tří světových stran. Ve vrcholných partiích již existujícího lomu se těžit nebude. Dále je společnost zavázána stanoviskem ministerstva, že skalní výchoz Rabenstein nebude předmětem těžby.

Po skončení těžby se počítá s tím, že příroda znovu kopec obydí. V poslední době se navíc ukazuje, že právě opomíjená místa, jako jsou lomy, pískovny a dokonce i některé haldy se stávají útočištěm vzácných druhů, které z monokulturního lesa či zemědělské

kukuřičné pouště utekly do pohodlí starých zahrad či opuštěných průmyslových stanovišť.

Závěrem

Lze tedy mít za to, že hornická činnost (jako ostatně každá činnost člověka v přírodě) přinese konečnou rekultivaci kopce Tlustec s následným zpřístupněním široké veřejnosti. Záměr společnosti KAMENOLOM BRNIŠTĚ a.s. je ekologicky dosud nejpříznivější variantou této činnosti. Je třeba vzít v úvahu, že kopec Tlustec byl těžbou zásadním způsobem narušen již dříve a nynější situace naléhavě vyžaduje celkové dořešení, které musí být ukončeno definitivním zahlazením nepříznivých zásahů, které naši společnost ukládá zákon. Toto zahlazení, pokud má být provedeno na odpovídající úrovni, vyžaduje značné investiční prostředky, které při napjatosti veřejných rozpočtů nelze dnes v dostatečné míře očekávat z jiných zdrojů, nežli právě ze související podnikatelské činnosti.

Naše společnost přichází s nejšetrnějším řešením, jak provést definitivní zahlazení v minulosti těžbou již dotčeného území a souběžnému rozvoji obce. Přinese to konečné vyřešení již narušeného kopce a určitou jistotu ohledně budoucnosti tohoto území. Právě proto je nezbytným řešením plánovaný záměr společnosti zajistit bezpečnost osob, ochranu práv a právem chráněných zájmů občanů v roztěženém lomu. Naše společnost přichází zároveň s výrazně šetrnějším a k ložisku i ke krajině citlivějším způsobem těžby, a to formou „ekologicky optimalizované varianty tzv. sanační těžby“. To znamená, že téměř veškeré následné těžební kroky povedou k provedení celkové sanace a rekultivace ložiska se zachováním vrcholové části kopce. Rekultivace bude realizována v etapách a rozsahu závislém na postupu těžby na základě předem připravené rozvahy tak, aby následovala bezprostředně po ukončení těžby v pro rekultivaci vhodných plochách. Dotěžené úseky budou bez prodlení zajištěny a budou na nich provedena vhodná rekultivační a zmírňující opatření tak, aby byl zajištěn dále nerušený start sukcesních procesů.

Věříme, že naše spolupráce bude mít kladné stránky, z čehož bude vycházet i přehodnocení Vašeho postoje k rekultivačně-sanační těžbě zahrnující minimalizaci trhacích prací na kopci Tlustec.

POJĎME SOLEČNĚ PLÁNOVAT

Obchvat Luhova, 110 milionů (navýšených o inflaci) a účast na společenském životě v obci – to jsou benefity, které nabízí těžařská firma Kamenolom Brniště. Na podporu se tak mohou těšit například

- dobrovolní hasiči
- školství
- střelecký klub
- fotbalisté
- pořadatelé poutí a plesů
- ekologické projekty

Přispějte i Vy svými návrhy, na co by se mohly a měly peníze od těžařů použít – je to věc nás všech. Dejte nám vědět e-mailem, poštou nebo prostřednictvím nového systému Mobilní Rozhlas. Za co byste chtěli utrácet právě Vy.

Program rozvoje obce

Obec do svého rozvojového plánu zařadila několik klíčových bodů, jejichž naplnění by výrazně urychlila finanční pomoc od těžařské firmy Kamenolom Brniště, a. s. Jsou to zejména:

Sloučení základních škol s výstavbou tělocvičny – v současné době máme dvě základní školy, které nejsou plnohodnotně vybavené a z pohledu energií neekonomické. Sloučením a rekonstrukcí by se dosáhlo toho, že škola ve Velkém Grunově bude kompletně zrekonstruována a přistaví se tělocvična, která v obci chybí. Rekonstrukcí školy vznikne i nové zázemí pro „Grunováček“ a pro pedagogický personál. Ze školy v Brništi by v horní části a podkroví vznikly bytové jednotky (3 až 4) a spodní část by byla využita jako zázemí místních spolků a jako klub seniorů s dopoledním programem.

Domácí čistírny odpadních vod – byl vypracován plán na vybudování kanalizace, ale vzhledem k vysokým pořizovacím

nákladům (cca 200 milionů) by se zvolila cesta domácích čistíren odpadních vod, o které občané projevíli zájem. Navíc by nemuseli platit poplatek za stočné, který tvoří cca 48 Kč/m³.

Vybudování zdroje vody a vodovodní řad pro Nový Luhov a Sedliště, ve Velkém Grunově pod hřištěm – tyto dodávky částečně zajišťuje vodovodní zdroj zemědělských družstev (ZOD Brniště a Dartex-CX). Ve Velkém Grunově je v dané oblasti připojen pouze jeden rodinný dům a zbylé jsou bez přívodu. V Novém Luhově a na Sedlišti se jedná celkem o patnáct domácností, zde se musí vybudovat i nový zdroj vody.

Bezbariérový přístup na úřad – v zadní části objektu by byl vybudován výtah, který by nabídl komfortní přístup k lékaři, na poštu nebo úřad. Všechny tyto služby se nachází v patře, kam zatím vede pouze schodiště.

Byty pro mladé rodiny a seniory – bytový dům čp. 109 (bývalá mlékárna) ve Velkém Grunově má v obci dlouhou historii, která na ní zanechala výrazné „šrámy“. Chtěli bychom zde vybudovat bytové jednotky, které by mohly sloužit mladým rodinám a seniorům.

V rozvojovém plánu je také další **zvyšování bezpečnosti chodců** – v současné době se projektuje chodník v Luhově, probíhá vyhledávací studie chodníku od KD Brniště směrem na Lindavu, dále bychom chtěli propojit chodníkem i KD ve Velkém Grunově, chodník od „Bonanzy“ směrem na Luhov a pěšinu z Luhova na luhovskou křižovatku.

Plány obce se zaměřují také na **ekologii**. Chceme pokračovat ve výsadbě alejí a založit ovocný sad života – v něm si každá rodina bude moci vysadit za narozené dítě ovocný strom. Zapojíme se do projektu Rozkvetlé louky, který do obcí a měst vrací pestrost a biodiverzitu.

Redakční rada informuje

Zpravodajství je vydáváno s cílem sloužit jako informační bulletin, ve kterém mohou prezentovat svou činnost spolkové organizace, kulturní, zájmová, sportovní či církevní sdružení. Významný prostor je také věnován informovanosti občanů ze strany obecního úřadu, jednání zastupitelstva, školských zařízení, případně informovanosti z dalších úřadů, které se dotýkají života zdejších obyvatel.

Aktuální i starší čísla Zpravodajství jsou k dispozici v Infocentru a na www.brniste.cz. Nejnovější informace, fotografie a pozvánky najdete na webových stránkách obce nebo nově na facebookovém profilu „Obec Brniště“.

Redakční rada:

Mgr. Dagmar Gottfriedová, Mgr. Libuše Horáčková, Ing. Igor Jediný, Bc. Kateřina Kabešová, Dis., Mgr. Kamila Matysová, Hana Pekárková, Mgr. Michala Povolná, Nina Vinšová

Toto číslo vyšlo dne **20. března 2020**, nákladem 500 ks.

Grafické zpracování a tisk:
Reklama Klapka
(www.reklamaklapka.cz)

REKLAMA
KLAPKA